

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoPr/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113207294
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4113207294.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci žalobkyne: C. C. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XXX/X, XXX XX L., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 7Cpr/3/2013-64 z 26. 06. 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou podanou súdu dňa 05. 03. 2013 domáhala určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy v zmluve č. 8400042897 zo dňa 20. 01. 2012 uzavretej medzi ňou a žalovaným. Podpísala žiadosť/zmluvu o poskytnutie revolvingového úveru, ktorý bol schválený. Nedokázala posúdiť kvalitu úverových zmlúv, pretože boli veľmi sofistikované a komplikované. V dobrej viere podpísala listiny po ubezpečení dileru, že v texte drobným písmom písanom nie je nič, a to vrátane dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej rovnopis nedostala. Žalovaný napriek spornosti vecí požiadal jej zamestnávateľa o vykonávanie zrážok. Žalobkyni sa vykonávajú zrážky zo mzdy bez možnosti ich zastaviť. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Od schválenia zmluvy po žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy na sumu 3.135,38 eura za úver poskytnutý vo výške 1.500 eur uplynulo iba 5 mesiacov, pričom žalovaný vyzval jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok. Žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Žiadala tiež nariadiť predbežné opatrenie.

Žalovaný žiadal návrh ako skutkovo a právne nedôvodný zamietnuť. Tvrdenie žalobkyne o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy ako právny inštitút pre rozpor s právom Európskej únie je neplatná, je neopodstatnené. Tento inštitút patrí k tradičným prostriedkom zabezpečovania záväzkov upravený v Občianskom zákonníku a nebol vylúčený ako neprípustný, nejedná sa ani o neprijateľnú podmienku, pretože dohoda o zrážkach zo mzdy bola individuálne dojednaná a samotná nemá ako vytvárať nerovnosť v právach a povinnostiach.

Súd prvého stupňa rozsudkom z 26. 06. 2014 č.k. 7Cpr/3/2013-64 takto rozhodol: „Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8400042897 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 20.01.2012 je neplatná.

Žalobkyni súd náhradu trov konania nepriznáva.

Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 99,50 eura na účet Okresného súdu Nitra do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“

Podľa odôvodnenia rozsudku súd prvého stupňa zistil nasledovný skutkový stav a dospel k takémuto právnenému záveru:

„Účastníci na základe žiadosti žalobkyne zo dňa 16.01.2012 uzatvorili dňa 20.01.2012 zmluvu č. 8400042897 o revolvingovom úvere, podľa ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni úverový limit 1.500,- eur so splatnosťou v 42 splátkach vždy do 15. dňa v mesiaci s výškou mesačnej splátky 80,37 eura. Celková čiastka, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť je 3.375,54 eura, RPMN uvedená v zmluve je 65,44%, ročná úroková sadzba 70,01% a priemerná RPMN 45,66%. Tiež sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni čiastku revolvingu 790,84 eura s celkovou čiastkou, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť 1.928,88 eura s predpokladanou RPMN uvedenou v zmluve 60,49%, s ročnou úrokovou sadzbou 76,21% a ročnou úrokovou sadzbou úrokov z omeškania - nečitateľná.

Účastníci na základe žiadosti žalobkyne zo dňa 07.05.2012 uzatvorili dňa 11.05.2012 zmluvu č. 8400043449 o revolvingovom úvere, podľa ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni úverový limit 1.500,- eur so splatnosťou v 42 splátkach vždy do 15. dňa v mesiaci s výškou mesačnej splátky 80,37 eura. Celková čiastka, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť je 3.375,54 eura, RPMN uvedená v zmluve je 69,09%, ročná úroková sadzba 70,01% a priemerná RPMN 45,23%. Tiež sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni čiastku revolvingu 790,84 eura s celkovou čiastkou, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť 1.928,88 eura s predpokladanou RPMN uvedenou v zmluve 60,49%, ročnou úrokovou sadzbou 76,21% a ročnou úrokovou sadzbou úrokov z omeškania 9%.

Účastníci uzatvorili dňa 20.01.2012 dohodu o zrážkach zo mzdy č. 84 00042897 na zabezpečenie pohľadávok žalovaného, ktoré vzniknú zo zmluvy č. 8400042897 o revolvingovom úvere, ako i na zabezpečenie prípadných všetkých revolvingov poskytnutých žalobkyni, príslušenstvom úveru, uplatnenými zmluvnými pokutami, nákladmi žalovaného s vymáhaním pohľadávok a prípadnými ďalšími pohľadávkami, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so zmluvou, podľa ktorej bol zamestnávateľ žalobkyne povinný vykonávať v prospech žalovaného mesačné zrážky vo výške 80,34 eura a odvádzať ich na bankový účet žalovaného až do ohlásenia žalovaného, že všetky pohľadávky sú splatené.

Žalovaný doručil zamestnávateľovi žalobkyne dohodu o zrážkach zo mzdy.

Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Žalobkyňa sa návrhom domáhala určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8400042897 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 20.01.2012 je neplatná.

Aby súd mohol určovaciemu návrhu vyhovieť musí byť na tomto určení daný naliehavý právny záujem a preukázané, že dohoda o zrážkach zo mzdy je v rozpore s hmotným právom.

Súd v prvom rade skúmal či je splnená podmienka prípustnosti určovacej žaloby, ktorou je naliehavý právny záujem na strane žalobkyne. Existencia naliehavého právneho záujmu je splnená, nakoľko len vyhovujúci rozsudok súdu môže zastaviť vykonávanie zrážok zamestnávateľom žalobkyne na základe dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko podľa obsahu tejto dohody žalobkyňa nemá oprávnenie túto dohodu vypovedať, od nej odstúpiť, ani ju iným spôsobom jednostranne ukončiť.

Na základe skutkových zistení a ich právneho vyhodnotenia súd dospel k záveru, že žaloba žalobkyne na určenie neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy je dôvodná.

Podľa § 551 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

Podľa § 37 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Vykonaným dokazovaním žiadosti žalobkyne zo dňa 16.01.2012 (prílohová obálka na č.l. 22) mal súd preukázané, že účastníci uzatvorili dňa 20.01.2012 zmluvu č. 8400042897 o revolvingovom úvere, na základe ktorej vznikol žalovanému záväzok poskytnúť žalobkyni úverový limit 1.500,- eur so splatnosťou v 42 splátkach vždy do 15. dňa v mesiaci s výškou mesačnej splátky 80,37 eura a s celkovou čiastkou, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť 3.375,54 eura. Rovnako mal súd preukázanú RPMN uvedenú v zmluve 65,44%, ročnú úrokovú sadzbu 70,01% a priemernú RPMN 45,66%. Takto mal súd ďalej preukázané, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť žalobkyni čiastku revolvingu 790,84 eura s celkovou čiastkou, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť 1.928,88 eura s predpokladanou RPMN uvedenou v zmluve 60,49%, ročnou úrokovou sadzbou 76,21% a ročnou úrokovou sadzbou úrokov z omeškania - nečitateľná.

Vykonaným dokazovaním žiadosti žalobkyne zo dňa 07.05.2012 (prílohová obálka na č.l. 22) mal súd preukázané, že účastníci uzatvorili dňa 11.05.2012 zmluvu č. 8400042897 o revolvingovom úvere, na základe ktorej vznikol žalovanému záväzok poskytnúť žalobkyni úverový limit 1.500,- eur so splatnosťou v 42 splátkach vždy do 15. dňa v mesiaci s výškou mesačnej splátky 80,37 eura a s celkovou čiastkou, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť 3.375,54 eura. Rovnako mal súd preukázanú RPMN uvedenú v zmluve 66,09%, ročnú úrokovú sadzbu 70,01% a priemernú RPMN 45,23%. Takto mal súd ďalej preukázané, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť žalobkyni čiastku revolvingu 790,84 eura s celkovou čiastkou, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť 1.928,88 eura s predpokladanou RPMN uvedenou v zmluve 60,49%, ročnou úrokovou sadzbou 76,21% a ročnou úrokovou sadzbou úrokov z omeškania 9%.

Vykonaným dokazovaním dohodu o zrážkach zo mzdy č. 84 00042897 (č.l. 21) mal súd preukázané, že účastníci uzatvorili dňa 20.01.2012, na zabezpečenie pohľadávok žalovaného, ktoré vzniknú zo zmluvy č. 8400042897 o revolvingovom úvere, ako i na zabezpečenie prípadných všetkých revolvingov poskytnutých žalobkyni, príslušenstvom úveru, uplatnenými zmluvnými pokutami, nákladmi žalovaného s vymáhaním pohľadávok a prípadnými ďalšími pohľadávkami, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so zmluvou, dohodu o zrážkach zo mzdy. Na základe tejto dohody bol zamestnávateľ žalobkyne povinný vykonávať v prospech žalovaného mesačné zrážky vo výške 80,34 eura a odvádzať ich na bankový účet žalovaného až do doby, keď žalovaný písomne ohlásí, že všetky jeho pohľadávky sú splatené.

Listom zamestnávateľa žalobkyne zo dňa 26.06.2013 (č.l. 24) mal súd preukázané, že žalovaný doručil zamestnávateľovi žalobkyne dohodu o zrážkach zo mzdy.

Súd preskúmal obsah dohody o zrážkach zo mzdy a dospel k záveru, že predmetná dohoda neobsahuje poučenie žalobkyne o dôsledkoch jej uzavretia a možnosti ju odmietnuť tak, ako to stanovuje § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, a preto je takéto zabezpečenie uspokojenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy neprípustné. Novelizácia uvedeného zákona vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01. mája 2014 nemá k ustanoveniu § 5a ods. 1 písm. a) prechodné ustanovenie a preto je podľa názoru súdu aplikovateľná aj v danej veci.

Ďalej súd poukazuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je koncipovaný jej obsah týkajúci sa pohľadávky žalovaného (na zabezpečenie pohľadávok žalovaného, ktoré vzniknú zo zmluvy č. 8400042897 o revolvingovom úvere, ako i na zabezpečenie prípadných všetkých revolvingov poskytnutých žalobkyni, príslušenstvom úveru, uplatnenými zmluvnými pokutami, nákladmi žalovaného

s vymáhaním pohľadávok a prípadnými ďalšími pohľadávkami, ktoré vyplynú/vzniknú na základe alebo v súvislosti so zmluvou) nespĺňa náležitostí právneho úkonu tak, ako ich stanovuje § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, osobitne požiadavku určitosti. Z obsahu dohody nie je zrejmá určitá pohľadávka, ktorá má byť dohodou o zrážkach zo mzdy zabezpečená, pričom pohľadávku je možné považovať za dostatočne určitú, keď je vyjadrená peňažnou sumou a právnym dôvodom vzniku.

Výkon práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V rozpore s dobrými mravmi je výkon takých práv, ktoré sú v hrubom nepomere k právam druhého účastníka právneho vzťahu a zároveň neprimerané k obdobným právam účastníkov obdobných právnych vzťahov, realizovaných v danom čase a mieste. S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že právo žalovaného požadovať od zamestnávateľa žalobkyne vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne až do doby, keď žalovaný písomne oznámi zamestnávateľovi žalobkyne, že všetky jeho pohľadávky sú splatené, s tým, že žalobkyňa nemá oprávnenie túto dohodu vypovedať, od nej odstúpiť, ani ju iným spôsobom jednostranne ukončiť, je uplatnené v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že výkon tohto práva žalobkyňu znemožňuje brániť sa proti uplatnenému nároku žalovaného.

Na základe vyššie uvedených výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8400042897 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 20.01.2012 je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože v rozpore s ustanovením § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, neobsahuje poučenie žalobkyne o dôsledkoch jej uzavretia a možnosti ju odmietnuť a takéto zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy podľa zákona neprípustné, tiež preto, že je v rozpore s ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný a je v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Na absolútnu neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy súd prihliada z úradnej povinnosti.

Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že návrh je dôvodný, preto mu v celom rozsahu vyhovel a určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8400042897 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 20.01.2012 je neplatná.

Obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdení, že v zmluve o revolvingovom úvere je jasne uvedená celková suma, ktorú musí žalobkyňa zaplatiť a aj suma mesačných splátok, súd nepovažoval za dôvodnú. Neurčitost' obsahu dohody nespočívala v splátkach vo výške 80,34 eura mesačne, ale v tom, že nebola časovo obmedzená a vzťahovala sa na akékoľvek aj budúce pohľadávky žalovaného, až do momentu, keď žalovaný uzná za vhodné oznámiť zamestnávateľovi, že jeho pohľadávky sú splatené.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) z dôvodu, že žalobkyňa mala v konaní plný úspech a preto jej priznal celú náhradu trov konania. Nakoľko právna zástupkyňa žalobkyne trovy konania nevyčísliila v lehote 3 dní od vyhlásenia rozsudku, súd podľa § 151 ods. 2 OSP žalobkyňu náhradu trov konania nepriznal, nakoľko zo spisu žiadne trovy nevyplývali.“

Zaviazal žalovaného zaplatiť súdny poplatok 99,50 eura podľa § 2 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch (zák. č. 71/1992 Zb.) vzhľadom na výsledok konania, keďže žalobkyňa je oslobodená od povinnosti platiť súdny poplatok (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona).

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný a navrhoval zmeniť napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietne, eventuálne rozsudok zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Vytkol súdu, že jeho záver o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. 8400042897 pre rozpor s ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. je založený na retroaktívnej aplikácii tohto ustanovenia. Ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ bolo do zákona č. 250/2007 Z.z. doplnené novelou - zákonom č. 102/2014 Z.z. účinným od 01. 05. 2014 (článok VIII. bod 11). Jedným zo základných princípov právneho štátu je aj princíp právnej istoty, ktorý v sebe zahrňuje - okrem iného - aj zákaz spätnej časovej pôsobnosti zákonov (zákaz retroaktivity). Odôvodnenie súdu založené na aplikácii ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. na uzavretú dohodu o zrážkach zo mzdy č. 8400042897 a na základe tejto aplikácie skonštatovať, že dohoda je v rozpore s daným ustanovením, je porušením zákazu retroaktivity, ako aj v rozpore s ustálenou judikatúrou (R 54/2010). Poukazyval na ust. § 29b - Prechodné ustanovenie k úpravám

účinným od 1. mája 2014. Podľa citovaného ustanovenia: „Ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b/ a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014.“ Pre ustanovenie § 5a ods. 1 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z.z. bola zákonodarcom upravená len nepravá retroaktivita. Podstata nepravnej retroaktivity spočíva v tom, že sa uznávajú úkony a ich platnosť vykonané pred účinnosťou novej úpravy. Namietal aj závery súdu ohľadne neurčitosti dohody o zrážkach zo mzdy a tiež postup súdu, ktorý im predchádzal. Zdôvodnenie súdu nič nehovorí, prečo je právny úkon neurčitý, pričom poukazoval aj na uznesenie NS SR sp.zn. 1 Cdo/191/2009, podľa ktorého sa sankcia neplatnosti právneho úkonu (§ 37 ods. 1 OZ) viaže k náležitostiam prejavu vôle. Z rozsudku nie je možné zistiť, či ustanovenie § 35 ods. 2 OZ bolo vôbec aplikované a či aj napriek jeho aplikácii je možný záver o neurčitosti dohody. Žalovaný namietal aj nesúlad odôvodnenia a výroku o veci samej. Z dohody o zrážkach zo mzdy nevyplýva, že by sa zabezpečovali akékoľvek budúce pohľadávky a záver súdu nepovažuje za správny. Aj tvrdenie o rozpore výkonu práv s dobrými mravmi pri uplatnení nároku na vykonávanie zrážok zo mzdy nie je kauzálne prepojené na dôvod neplatnosti, ako ju určil súd. Tým, že trvanie dohody o zrážkach zo mzdy je viazané na existenciu pohľadávky, je vymedzené aj jej trvanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení navrhla rozsudok potvrdiť a poukázala na existenciu rozhodnutí súdov, týkajúcich sa totožnej problematiky.

Odvolačný súd prejednal vec v dôsledku odvolania žalovaného, bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a za splnenia podmienok podľa § 156 ods. 3 OSP verejne vyhlásil rozsudok.

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil, lebo rozsudok je vo výroku vecne správny.

V konaní bolo aj nariadené predbežné oparenie uznesením č.k. 7Cpr/3/2013-25 dňa 15. 07. 2013, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy z 20. 01. 2012 č. 8400042897 do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozhodnutie bolo potvrdené uznesením odvolacieho súdu č.k. 7CoPr/3/2013-39 z 22. 10. 2013.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia, ktoré uviedol súd prvého stupňa. Obmedzil sa preto na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého uznesenia a na zdôraznenie správnosti doplnil ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 OSP).

Žalobkyňa uzavrela zmluvu o revolvingovom úvere č. 8400042897 s dohodou o zrážkach zo mzdy. Pohľadávka veriteľa je tvorená úverom vo výške uvedenej v zmluve o revolvingovom úvere, ďalej prípadnými ďalšími revolvingami a príslušenstvom. Súčasťou sú aj zmluvné pokuty a náklady súdneho rozhodcovského, prípadne iného konania, ak vznikli preukázateľne.

Zabezpečenie pohľadávok upravuje Občiansky zákonník v ustanoveniach upravujúcich záväzkové právo (ôsma časť, piaty oddiel) a medzi ne patrí zmluvná pokuta, ručenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, záložná zmluva, zabezpečovací prevod, zabezpečenie postúpením pohľadávky, zábezpeka a uznanie dlhu.

Treba však brať do úvahy, že v prípade spotrebiteľov (ako fyzických osôb, ktoré pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonajú v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti) a spotrebiteľských úverov platí osobitná úprava OZ v spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl.), ako aj zákony o ochrane spotrebiteľa a o spotrebiteľských úveroch.

V priebehu času súdna prax aplikovala ustanovenia, týkajúce sa spotrebiteľov, i vzhľadom na existenciu smerníc EHS, výrazne v prospech spotrebiteľa (nachádzajúceho sa v znevýhodnenom postavení). To spôsobilo, že zákonodarca postupne právnu úpravu aj precizoval v zákonných predpisoch a obmedzil

dodávateľom možnosť využitia všeobecných zabezpečovacích prostriedkov vo vzťahu k spotrebiteľom, lebo spôsobovali značnú nerovnováhu v ich postavení a svojimi následkami.

Dôkazom toho je aj novela - zákon č. 102/2014, ktorým bol doplnený zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o § 5a s nadpisom - Zabezpečenie záväzkov spotrebiteľa. Podľa citovaného ustanovenia - § 5a ods. 1: „Neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy a) dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť, alebo b) zmenkou alebo šekom.“ Ustanovenie nadobudlo účinnosť 01. 05. 2014.

Novela obsahuje aj prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. mája 2014 v § 29 b. Podľa neho: „Ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b/ a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014.“

Novelou bol doplnený aj Občiansky zákonník čl. II zák. č. 102/2014, § 52 ods. 2 bol doplnený o vetu: „Na všetky právne úkony, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva.“

Aj v prípade § 5a ods. 1 písm. a/ Zákona o ochrane spotrebiteľa, tak aj v prípade § 52 ods. 2 posledná veta OZ chýbajú prechodné ustanovenia k týmto úpravám.

Najvyšší súd SR zaujal zásadné stanovisko k spätnej účinnosti, rozhodujúc o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora SR v rozsudku sp.zn. 3 M Cdo 14/2014 z 21. apríla 2015. Podľa neho ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Toto ustanovenie, ako aj § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. nadobudlo účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých sú súčasťou, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Platí preto aj v prípade § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., že od jeho účinnosti (01.05.2014) sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Rozsudok súdu prvého stupňa je tak vecne správny a odvolací súd ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni nepriznal náhradu trov, lebo jej žiadne nevznikli a ani si ich neuplatňovala.

Tento rozsudok bol prijatý odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.